

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ELEKTRONSKOM FAKTURISANJU

Član 1.

U Zakonu o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik RS”, br. 44/21, 129/21, 138/22, 92/23, 94/24 i 109/25), u članu 2. stav 1. tač. 5a) i 5b) menjaju se i glase:

„5a) „elektronsko evidentiranje poreza na dodatu vrednost” je prikaz podataka o obračunu poreza na dodatu vrednost, prethodnom porezu, nabavci poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenog zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost i korekcijama tih podataka, u smislu ovog zakona;

5b) „prekogranični promet” je skup podataka o uvozu, odnosno dopremanju dobara i izvozu, odnosno otpremanju dobara, čiji se prikaz u sistemu elektronskih faktura vrši na osnovu podataka iz informacionog sistema Uprave carina;”.

Član 2.

Naziv člana i član 4b menjaju se i glase:

„Elektronsko evidentiranje nabavke od poljoprivrednika

Član 4b

Obavezu elektronskog evidentiranja nabavke poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenog zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost (u daljem tekstu: elektronsko evidentiranje nabavke od poljoprivrednika) ima obveznik poreza na dodatu vrednost kome je izvršen promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga, u Republici Srbiji, od poljoprivrednika koji nije evidentiran za obavezu plaćanja poreza na dodatu vrednost, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost.

Elektronsko evidentiranje nabavke od poljoprivrednika, uključujući i povećanje, odnosno smanjenje, vrši se zbirno za poreski period, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost, po isteku poreskog perioda, a najkasnije 12. dana kalendarskog meseca koji sledi poreskom periodu za koji se vrši elektronsko evidentiranje nabavke od poljoprivrednika.

Elektronsko evidentiranje nabavke od poljoprivrednika može se korigovati.

Aktom ministra nadležnog za poslove finansija bliže se uređuje način, postupak i korigovanje elektronskog evidentiranja nabavke od poljoprivrednika.”.

Član 3.

Posle člana 4b dodaju se naziv člana i član 4v, koji glase:

„Prekogranični promet

Član 4v

Korisnik sistema elektronskih faktura može u sistemu elektronskih faktura izvršiti uvid u podatke o uvozu, odnosno dopremanju dobara stavljenih u slobodan promet, kao i izvozu, odnosno otpremanju dobara u skladu sa carinskim propisima pristupom listi carinskih deklaracija za uvoz, odnosno dopremanje dobara, odnosno listi carinskih deklaracija za izvoz, odnosno otpremanje dobara.

Liste iz stava 1. ovog člana sačinjavaju se na osnovu carinskih deklaracija i druge dokumentacije koja se odnosi na carinjenje uvezenih, odnosno dopremljenih dobara stavljenih u slobodan promet, odnosno carinskih deklaracija i druge dokumentacije koja se odnosi na dobra u postupku izvoza, odnosno otpreme, u skladu sa carinskim propisima.

Aktom ministra nadležnog za poslove finansija bliže se uređuje sadržina liste carinskih deklaracija za uvoz, odnosno dopremanje dobara i liste carinskih deklaracija za izvoz, odnosno otpremanje dobara.”.

Član 4.

U članu 5. stav 14. posle reči: „drugi dokumenti u vezi sa transakcijama,” dodaju se reči: „način sačinjavanja i postupanje sa preliminarnom poreskom prijavom poreza na dodatu vrednost,”.

Član 5.

U članu 18. stav 1. tačka 1b) reči: „čl. 4. i 4a” zamenjuju se rečima: „čl. 4, 4a i 4b”.

U tački 2) reči: „član 5. stav 7” zamenjuju se rečima: „član 5. stav 11”.

U stavu 4. reči: „čl. 4. i 4a” zamenjuju se rečima: „čl. 4, 4a i 4b”.

Član 6.

Podzakonski akti iz čl. 2. i 3. ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 7.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se od 1. januara 2027. godine, osim odredaba o elektronskom evidentiranju nabavke od poljoprivrednika i odredaba o listi carinskih deklaracija za izvoz, odnosno otpremanje dobara, koje će se primenjivati od 1. jula 2027. godine.

O B R A Z L O Ź E N j E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. tač. 6, 11. i 17. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje pravni položaj privrednih subjekata, kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica i druge odnose od opšteg interesa za Republiku Srbiju.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Sprovođenje planiranih aktivnosti razvoja sistema elektronskih faktura u vidu uvođenja mogućnosti za predstavljanje podataka koji se odnose na izvoz, uvođenje novog evidentiranja poreza na dodatu vrednost, kao i priprema za primenu instituta preliminarne poreske prijave poreza na dodatu vrednost najznačajniji su razlozi za donošenje ovog zakona.

Od početka primene prvih obaveza propisanih Zakonom o elektronskom fakturisanju, koje su stupile na snagu 1. maja 2022. godine, sistem elektronskih faktura konstantno se unapređuje prateći normativne intervencije ne samo u matičnom propisu, već, pre svih ostalih i u propisima kojima se uređuje porez na dodatu vrednost. Samim uspostavljanjem sistema elektronskih faktura postignut je značajan iskorak u jačanju pravne sigurnosti prilikom razmene zahteva za isplatu između subjekata javnog, odnosno privatnog sektora. Istovremeno sa početkom primene obaveza koje su se odnosile na izdavanje i prijem elektronskih faktura preko sistema elektronskih faktura, počele su sa primenom i obaveze subjekata koje su se odnosile na elektronsko evidentiranje obračuna poreza na dodatu vrednost. Potonjim izmenama i dopunama, uvedena je i obaveza elektronskog evidentiranja prethodnog poreza, dakle evidentiranja poreza na dodatu vrednost obračunatog u prethodnoj fazi prometa, odnosno plaćenog pri uvozu dobara. Sistem elektronskih faktura i subjekti koji se njime služe pripremljeni su za uvođenje mogućnosti evidentiranja nabavke poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenog zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost (u daljem tekstu: elektronsko evidentiranje nabavke od poljoprivrednika). Elektronsko evidentiranje nabavke od poljoprivrednika postaće obaveza od 1. jula 2027. godine, a evidentiranje će biti zbirno, u skladu sa predloženim tekstom. Za 1. jul 2027. godine predviđena je i primena odredaba o vršenju uvida u podatke izvozu, odnosno otpremanju dobara u skladu sa carinskim propisima pristupom listi carinskih deklaracija za izvoz, odnosno otpremanje dobara. Navedena lista sačinjavaće se svakodnevno na osnovu carinskih deklaracija i druge dokumentacije koja se odnosi na carinske deklaracije i drugu dokumentaciju koja se odnosi na dobra u postupku izvoza, odnosno otpreme, u skladu sa carinskim propisima.

Na kraju, u cilju adekvatne pripreme za početak primene pravila koja se odnose na preliminarnu poresku prijavu poreza na dodatu vrednost, a usklađujući ovaj zakon sa propisima kojima se uređuje porez na dodatu vrednost, predviđen je početak primene odredbe koja se odnosi na sačinjavanje preliminarne poreske prijave poreza na dodatu vrednost u sistemu elektronskih faktura za poreske periode koji počinju posle 31. decembra 2026. godine, uz ovlašćenje ministru nadležnom za poslove finansija da bliže uredi način sačinjavanja i postupanja sa preliminarnom poreskom prijavom poreza na dodatu vrednost.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona vrši se izmena u članu 2. stava 1. tačka 5a), kojom se propisuje da, pored navedenog, elektronsko evidentiranje poreza na dodatu vrednost obuhvata i nabavku poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenog zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost i korekcije tih podataka. Takođe, izvršena je i dopuna tačke 5b), kojom se propisuje da, pored navedenog, skup podataka o prekograničnom prometu obuhvata i podatke o izvozu, odnosno otpremanju dobara.

U članu 2. Predloga zakona zamenjuje se naziv člana i član 4b, kojim se propisuje obaveza elektronskog evidentiranja nabavke od poljoprivrednika, rok izvršenja navedene obaveze, mogućnost korekcije, kao i da će se način, postupak i korigovanje elektronskog evidentiranja nabavke od poljoprivrednika bliže urediti aktom ministra nadležnog za poslove finansija.

Članom 3. Predloga zakona dodaje se član 4v, kojim se propisuje mogućnost uvida u prikaz podataka o izvozu na osnovu podataka iz informacionog sistema Uprave carina.

Članom 4. Predloga zakona vrši se dopuna člana 5. stav 14, kojom se propisuje da, pored navedenog, aktom ministra nadležnog za poslove finansija bliže se uređuju i način sačinjavanja i postupanje sa preliminarnom poreskom prijavom poreza na dodatu vrednost.

Članom 5. Predlog zakona vrše se prilagođavanja odredaba o prekršajnoj odgovornosti u smislu usklađivanja sa obavezama propisanim članom 2. ovog zakona.

Član 6. Predloga zakona propisuje da će podzakonski akti iz čl. 2. i 3. ovog zakona biti doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U članu 7. Predloga zakona predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a da će se primenjivati od 1. januara 2027. godine, osim odredaba o elektronskom evidentiranju nabavke od poljoprivrednika i odredaba o listi carinskih deklaracija za izvoz, odnosno otpremanje dobara, koje će se primenjivati od 1. jula 2027. godine.

IV. PROCENA IZNOSA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Članom 37. Zakona o planskom sistemu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 30/18) propisano je da je nadležni predlagač koji je organ državne uprave dužan da, u okviru predloga dokumenta javne politike koji dostavlja Vladi na usvajanje, dostavi nalaze sprovedene analize efekata dokumenta javne politike, kao i mišljenje organa državne uprave nadležnog za koordinaciju javnih politika o potpunosti i kvalitetu sprovedene analize efekata, u rokovima utvrđenim poslovnikom Vlade. Članom 41. stav 3. da se na organe državne uprave shodno primenjuje član 37. tog zakona u pogledu kontrole sprovođenja analize efekata propisa pre njihovog usvajanja od strane Vlade, za sve zakone i druge propise kojima se bitno menja način ostvarivanja prava, obaveza i pravnih interesa fizičkih i pravnih lica.

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1. Sagledavanje postojećeg stanja.

1) Prikazati postojeće stanje u predmetnoj oblasti u skladu sa važećim pravnim okvirom.

Zakon o elektronskom fakturisanju (u daljem tekstu: Zakon) usvojen je 29. aprila 2021. godine i u potpunosti je usklađen sa odredbama Direktive 2014/55/EU (*Directive On Electronic Invoicing In Public Procurement*). Zakon je predvideo fazno uvođenje obaveza: prvo je, od 1. maja 2022. godine, nastupila obaveza subjekata javnog sektora da primaju i čuvaju elektronske fakture i da izdaju elektronske fakture drugim subjektima javnog sektora, kao i obaveza da subjekti privatnog sektora izdaju elektronske fakture subjektima javnog sektora; od 1. jula 2022. godine nastupila je obaveza da subjekti privatnog sektora primaju i čuvaju elektronske fakture izdate od strane subjekta javnog i privatnog sektora; od 1. januara 2023. godine nastupila je obaveza izdavanja i čuvanja elektronske fakture u transakcijama između subjekata privatnog sektora. Važno je napomenuti da je svim korisnicima privatnog i javnog sektora bilo omogućeno korišćenje demo okruženja sistema elektronskih faktura (u daljem tekstu: SEF) sedam meseci pre nastupanja prve zakonske obaveze korišćenja SEF-a, kao i da je korišćenje SEF-a potpuno besplatno.

Na dan 24. jul 2026. godine, u SEF-u je registrovano ukupno 286.534 subjekata, od čega je 10.893 subjekata javnog sektora, a subjekata privatnog sektora 275.640.

Ukupno je preko SEF-a izdato 454.055.618 elektronskih faktura, od čega je 28.516.538 izdato subjektima javnog sektora (od strane kako subjekata privatnog sektora, tako i od subjekata javnog sektora), a 425.539.080 subjektima privatnog sektora (od strane kako subjekata privatnog sektora, tako i od subjekata javnog sektora). Ukazujemo i na činjenicu da su svi obveznici poreza na dodatu vrednost registrovani kao korisnici SEF-a (bilo da su subjekti javnog, bilo da su subjekti privatnog sektora).

Uticao na efikasnost rada organa nadležnih da sprovode postupke nadzora i kontrole rada poreskih obveznika služeći se podacima iz SEF-a, a u skladu sa zakonom, nije moguće pouzdano kvantifikovati u ovom trenutku, uzimajući u obzir činjenicu da je u toku unapređenje rada, odnosno uvođenje novih informacionih sistema u, pored ostalih, Poreska upravu i Upravu carina.

2) Da li je uočen problem u oblasti i na koju ciljnu grupu se odnosi? Predstaviti uzroke i posledice problema?

Kao što je vidljivo iz obrazloženih razloga za donošenje ovog zakona, izmene i dopune ne predlažu se da bi se otklonili problemi, već zbog potrebe da se nastavi sa razvojem SEF-a i to u pravcu uvođenja obaveze elektronskog evidentiranja nabavke poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenih zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost, kao i proširenja prekograničnog prometa i na izvoz, odnosno otpremanje dobara uz prikaz liste carinskih deklaracija za izvoz, odnosno otpremanje dobara. Nalazimo da je na mestu da se naglasi da se izmenama i dopunama vrši i preciziranje pravnog osnova za uređenje postupka sačinjavanja preliminarne poreske prijave, koja će početi da se primenjuje od 1. januara 2027. godine.

3) Da li postoje neki drugi razlozi za promenu (intervenciju) u oblasti u slučaju da nije uočen problem?

Nakon više od četiri godine korišćenja SEF-a, kao i konstantnih unapređenja, gotovo jednoglasna ocena stručne javnosti je da SEF uspeva da ispuni svoju

prvobitno najavljenju svrhu, a to je da bude servis privredi (i javnom sektoru) i to u vidu besplatne usluge razmene elektronskih faktura i njihovog čuvanja. Dakle, predlog ovog propisa ne nalazi svoj uzrok u rešavanju izazova, već, kao što je naglašeno, u sazrelim okolnostima da se nastavi sa razvojem u pravcu uvođenja obaveze elektronskog evidentiranja nabavke poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenih zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost, kao i proširenja prekograničnog prometa i na izvoz, odnosno otpremanje dobara uz prikaz liste carinskih deklaracija za izvoz, odnosno otpremanje dobara, kao i pripreme za još jedan važan servis poreskim obveznicima: sačinjavanje preliminarne poreske prijave poreza na dodatu vrednost, koja će, u saradnji sa Poreskom upravom, početi da se koristi od 1. januara 2027. godine.

2. Utvrđivanje cilja.

1) Koji cilj je potrebno postići?

Nadogradnje SEF-a u narednom periodu usmerene su ka istim ciljevima kao i do sada – pružanje usluga učesnicima u privrednom životu, bilo da se radi javnom ili privatnom sektoru, uz pojednostavljenje korišćenja i automatizaciju najzahtevnijih procesa, među koje spada i sačinjavanje poreske prijave poreza na dodatu vrednost. S tim u vezi, uvođenje elektronskog evidentiranja nabavke od poljoprivrednika doprineće u budućnosti jednostavnijoj agregaciji podataka u svrhu sačinjavanja preliminarne poreske prijave poreza na dodatu vrednost, dok proširenje modula „Prekogranični promet” na podatke o izvozu, odnosno otpremanju dobara uz prikaz svih relevantnih podataka ima dvostruku svrhu: prikaz podataka obvezniku iz informacionog sistema Uprave carina i obračun poreza na dodatu vrednost na osnovu prikazanih podataka u situacijama kada su, u skladu sa propisima kojima se uređuje porez na dodatu vrednost, uslovi za to ispunjeni.

3) Na osnovu kog pokazatelja učinka se utvrđuje da li je došlo do postizanja cilja?

Nakon određenog perioda korišćenja novih nadogradnji SEF-a, koji će započeti 1. jula 2027. godine, biće moguće pristupiti prikupljanju i eventualnom objavljivanju statističkih podataka u vezi sa korišćenjem novih nadogradnji. Međutim, kvantifikovanje vrednosti funkcionalnosti koje se uvode neće dati potpunu sliku njihove koristi za subjekte. Iz navedenih razloga, statističke podatke bi bilo ispravno staviti u kontekst uštede u vremenu prilikom sačinjavanja poreske prijave poreza na dodatu vrednost, dok se funkcionalnost uvida u podatke o izvozu, odnosno otpremi dobara u okviru modula „Prekogranični promet” nesumnjivo može oceniti kao očigledna nova vrednost SEF-a.

4) Definirati izvor provere i rokove za prikupljanje podataka za praćenje primene propisa.

Pouzdana izvori provere ispunjenosti cilja mogu biti statistički podaci o sačinjenim i poslatim preliminarim poreskim prijavama poreza na dodatu vrednost, ponovo nakon određenog perioda korišćenja novih funkcionalnosti SEF-a. Drugi pouzdan izvor mogu predstavljati statistički podaci o broju dokumenata koji se kreiraju i čuvaju u SEF-u u određenom vremenskom periodu, bilo da se radi o evidencijama nabavke od poljoprivrednika, bilo da je reč o prikazu podataka koji se odnose na izvoz, odnosno otpremu dobara. S obzirom na predloženi početak primene odredaba o preliminarnoj poreskoj prijavi poreza na dodatu vrednost, statistički izveštaji u vezi sa korišćenjem te funkcionalnosti mogu početi da se izrađuju počev od završetka poreskih perioda, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost, koji započinju posle 1. aprila 2027. godine.

3. Identifikovanje opcija

1) Da li je cilj moguće postići primenom „status quo” opcije? Prikazati posledice primene „status quo” opcije.

Smatramo da sve predložene izmene jesu neophodne iz razloga navedenih u obrazloženju i to u obimu u kojem su predložene, kako bi se stekli preduslovi za planirana unapređenja. Iako posledice primene „status quo” opcije ne bi same po sebi dovele do nestabilnosti u korišćenju SEF-a, niti bi nanele neposrednu štetu javnom sektoru i privrednim subjektima, prilika da se nastavi sa logičnim, na kraju i očekivanim razvojem bila bi propuštena, što se u krajnjoj liniji može okarakterisati kao izmakla korist i za korisnike SEF-a i za državne organe koji su nadležni za nadzor i kontrolu zakonitosti poslovanja u privredi i urednog ispunjenja poreskih obaveza.

3) Koje su ključne promene koje se propisom predlažu radi postizanja cilja?

Predložene promene uticaće na sve obveznike koji vrše nabavku od poljoprivrednika, kao i na sve subjekte koji se bave delatnostima u okviru kojih izvoze, odnosno otpremaju dobra. Uvođenje obaveze elektronskog evidentiranja nabavke poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenih zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost svakako neće predstavljati značajan teret za obveznike, s obzirom na predloženu odredbu da se evidentiranje vrši zbirno, za svaki poreski period. Obveznici već raspolažu daleko detaljnijim podacima, već ih evidentiraju čak i na nivou pojedinačnih transakcija (u skladu sa drugim propisima), a ovim izmenama predviđena je obaveza iskazivanja sumarnih podataka. U skladu sa predloženim, čak i da se dogodi određena greška u unosu podataka, kojih, ponavljamo, neće biti značajan broj, biće dozvoljeno korigovanje evidentiranja.

Što se proširenja modula „Prekogranični promet” tiče, ono se svodi na servis izvoznicima, uz automatizaciju obračuna eventualno nastalih poreskih obaveza u smislu propisa kojima se uređuje porez na dodatu vrednost, bez propisivanja bilo kakve nove obaveze za korisnike SEF-a.

4. Analiza ekonomskih efekata

1) Da li se predloženim rešenjima propisa uvodi novi, ukida ili menja postojeći administrativni postupak i/ili administrativni zahtev za privredne subjekte i koji su pozitivni efekti ovog rešenja? Da li predložena rešenja utiču na povećanje ili umanjenje administrativnih troškova i koliko iznosi povećanje ili umanjenje administrativnih troškova koje snosi privredni subjekt?

Kao što je već istaknuto, ne očekuje se da uvođenje obaveze elektronskog evidentiranja nabavke poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od poljoprivrednika određenih zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost predstavljati izazove značajne administrativne obaveze na strani obveznika, ako ih uopšte i bude. Naime, u okviru već postojeće Evidencije prethodnog poreza na SEF-u, kojom se obveznici služe gotovo dve godine, već postoje polja u kojima se iskazuju određeni podaci koji se odnose na nabavke od poljoprivrednika. S obzirom da se predlaže da se i ovo evidentiranje vrši zbirno, a obveznici svakako raspolažu daleko detaljnijim podacima, ne postoji snažan argument koji bi potkrepiio eventualnu tvrdnju o dodatnom opterećenju obveznika. Istovremeno, proširenje modula „Prekogranični promet” definitivno neće predstavljati nikakvu dodatnu obavezu niti trošak na strani privrednih i drugih subjekata koji koriste SEF.

7. Analiza upravljačkih efekata.

1) Koje aktivnosti je potrebno sprovesti i u kojim rokovima kako bi se omogućila primena propisa? Koja organizaciona jedinica unutar organa, odnosno organizacije koji vrše javna ovlašćenja je odgovorna za sprovođenje ovih aktivnosti?

Sistem elektronskih faktura već je u postupku planiranja razvoja u pravcu uvođenja elektronskog evidentiranja nabavke od poljoprivrednika, kao i proširenja modula „Prekogranični promet“, na kome zajednički rade nadležne organizacione jedinice Ministarstva finansija i Uprave carina. S obzirom na to da su navedena unapređenja tehnički značajno manje zahtevna od unapređenja koja su sprovedena prethodnih godina, očekivanja su da će planirano u potpunosti biti spremno za korišćenje u drugom kvartalu 2027. godine, u skladu sa čime je i predviđen početak primene relevantnih odredaba predloženog propisa.

8. Analiza finansijskih efekata.

1) Koliko iznose javni rashodi primene propisa i iz kojih izvora finansiranja će se obezbediti sredstva?

Sredstva za realizaciju ovog zakona obezbeđena su u budžetu Republike Srbije, konkretno, planirane aktivnosti već su u različitim fazama sprovođenja, na osnovu potpisanih ugovora o javnim nabavkama.

2) Kakve će efekte predložena rešenja propisa imati na javne prihode i rashode?

Imajući u vidu cilj ovog propisa, predložena rešenja mogu imati pozitivne efekte na javne prihode, uzimajući u obzir da se predloženim izmenama i dopunama uvodi preciznije evidentiranje poreza na dodatu vrednost. Ne predviđa se uticaj na javne rashode.

9. Analiza rizika.

1) Navesti ključne rizike za primenu propisa. Koje mere će biti preduzete kako bi se smanjila verovatnoća nastanka rizičnih događaja, odnosno umanjili njihovi efekti koje mere će biti preduzete ukoliko se rizik ostvari?

Nisu identifikovani posebni rizici za sprovođenje izabrane opcije.

VI. PREGLED ODREDBA ZAKONA O ELEKTRONSKOM FAKTURISANJU KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Značenje pojedinih pojmova

Član 2.

Pojedini pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) „transakcija“ je transakcija sa naknadom, odnosno transakcija bez naknade između subjekata javnog sektora, između subjekata privatnog sektora, odnosno između subjekta javnog sektora i subjekta privatnog sektora, koja se odnosi na isporuku dobara, odnosno pružanje usluga, uključujući i avansno plaćanje;

2) „subjekt javnog sektora” je entitet koji pripada sektoru države, u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem, kao i javno preduzeće, u smislu zakona kojim se uređuje pravni položaj javnih preduzeća i društvo kapitala u većinskom vlasništvu Republike Srbije, u smislu zakona kojim se uređuje upravljanje privrednim društvima koja su u vlasništvu Republike Srbije, nezavisno od toga da li su u obuhvatu sektora države;

3) „subjekt privatnog sektora” je obveznik poreza na dodatu vrednost, osim subjekta javnog sektora;

4) „dobrovoljni korisnik sistema elektronskih faktura” je obveznik poreza na prihod od samostalne delatnosti u smislu zakona koji uređuje porez na dohodak građana i obveznik poreza na dobit pravnih lica u smislu zakona koji uređuje porez na dobit pravnih lica, osim subjekta javnog i privatnog sektora, koji se u skladu sa ovim zakonom prijavio za korišćenje sistema elektronskih faktura;

4a) „status subjekta” predstavlja izjašnjenje subjekta u sistemu elektronskih faktura o obavezi obračunavanja poreza na dodatu vrednost u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost;

5) „elektronska faktura” je zahtev za isplatu po osnovu transakcija sa naknadom, svaki drugi dokument koji utiče na isplatu, odnosno visinu isplate, faktura koja se izdaje za promet bez naknade, kao i primljene avanse, koji su izdati, poslati i primljeni u strukturiranom formatu koji omogućava potpuno automatizovanu elektronsku obradu podataka preko sistema elektronskih faktura;

~~5a) „elektronsko evidentiranje poreza na dodatu vrednost” je prikaz podataka o obračunu poreza na dodatu vrednost, prethodnom porezu i korekcijama obračuna poreza na dodatu vrednost i prethodnog poreza, u smislu ovog zakona;~~

5A) „ELEKTRONSKO EVIDENTIRANJE POREZA NA DODATU VREDNOST” JE PRIKAZ PODATAKA O OBRAČUNU POREZA NA DODATU VREDNOST, PRETHODNOM POREZU, NABAVCI POLJOPRIVREDNIH I ŠUMSKIH PROIZVODA I POLJOPRIVREDNIH USLUGA OD POLJOPRIVREDNIKA ODREĐENOG ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POREZ NA DODATU VREDNOST I KOREKCIJAMA TIH PODATAKA, U SMISLU OVOG ZAKONA;

~~5b) „prekogranični promet” je skup podataka o uvozu, odnosno dopremanju dobara, čiji se prikaz u sistemu elektronskih faktura vrši na osnovu podataka iz informacionog sistema Uprave carina;~~

5B) „PREKOGRANIČNI PROMET” JE SKUP PODATAKA O UVOZU, ODNOSNO DOPREMANJU DOBARA I IZVOZU, ODNOSNO OTPREMANJU DOBARA, ČIJI SE PRIKAZ U SISTEMU ELEKTRONSKIH FAKTURA VRŠI NA OSNOVU PODATAKA IZ INFORMACIONOG SISTEMA UPRAVE CARINA;

6) „centralni informacioni posrednik” je nadležna jedinica, u okviru ministarstva nadležnog za poslove finansija, koja vodi registar informacionih posrednika, upravlja sistemom elektronskih faktura i odgovorna je za njegovo funkcionisanje;

7) „informacioni posrednik” je pravno lice koga, posle dobijene saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove finansija, subjekt javnog sektora može u skladu sa ugovorom angažovati za usluge izdavanja, evidentiranja, obrade, slanja i primanja elektronskih faktura i prateće dokumentacije, a subjekt privatnog sektora i dobrovoljni korisnik sistema elektronskih faktura može u skladu sa ugovorom angažovati za usluge izdavanja, evidentiranja, obrade, slanja, primanja i čuvanja elektronskih faktura i prateće dokumentacije;

8) „sistem elektronskih faktura” je informatičko-tehnološko rešenje kojim upravlja centralni informacioni posrednik i preko koga se vrši slanje, prijem, evidentiranje, obrada i čuvanje elektronskih faktura, uključujući i sve pripadajuće nadogradnje;

9) „sistem za upravljanje fakturama” je sistem za upravljanje poslovnim procesima, odnosno poslovnim procesima verifikacije faktura od strane subjekta javnog sektora sa više nivoa saglasnosti, a koji ne poseduju svoj sistem ili deo sistema za upravljanje fakturama;

10) „izdavalac elektronske fakture” je subjekt privatnog sektora i dobrovoljni korisnik sistema elektronskih faktura, koji neposredno izdaje, šalje i čuva elektronsku fakturu, preko sistema elektronskih faktura, odnosno u čije ime informacioni posrednik u skladu sa ugovorom izdaje, šalje i čuva preko sistema elektronskih faktura elektronsku fakturu, kao i subjekt javnog sektora, koji neposredno izdaje, šalje i čuva elektronsku fakturu, preko sistema elektronskih faktura, odnosno u čije ime informacioni posrednik u skladu sa ugovorom izdaje i šalje elektronsku fakturu, preko sistema elektronskih faktura;

11) „primalac elektronske fakture” je subjekt javnog sektora, subjekt privatnog sektora i dobrovoljni korisnik sistema elektronskih faktura, koji prima elektronsku fakturu preko sistema elektronskih faktura, odnosno u čije ime informacioni posrednik u skladu sa ugovorom prima elektronsku fakturu, preko sistema elektronskih faktura;

12) „evropski standard elektronskog fakturisanja” je standard donet od strane Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN) na osnovu naloga Evropske komisije;

13) „srpski standard elektronskog fakturisanja” predstavlja standard donet od strane nacionalnog tela za standardizaciju u Republici Srbiji.

Obveznik poreza na prihod od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana i obveznik poreza na dobit pravnih lica u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, osim subjekta javnog i privatnog sektora, prijavljuje se za korišćenje sistema elektronskih faktura pre podnošenja zahteva za isplatu subjektu javnog sektora.

Na Narodnu banku Srbije shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se primenjuju na subjekta javnog sektora, a na dobrovoljnog korisnika sistema elektronskih faktura odredbe ovog zakona koje se primenjuju na subjekta privatnog sektora.

Prekogranični promet

Član 4b

~~Korisnik sistema elektronskih faktura može u sistemu elektronskih faktura izvršiti uvid u podatke o uvozu, odnosno dopremanju dobara stavljenih u slobodan promet u skladu sa carinskim propisima pristupom listi carinskih deklaracija za uvoz, odnosno dopremanje dobara.~~

~~Lista iz stava 1. ovog člana sačinjava se na osnovu carinskih deklaracija i druge dokumentacije koja se odnosi na carinjenje uvezenih, odnosno dopremljenih dobara stavljenih u slobodan promet u skladu sa carinskim propisima.~~

~~Aktom ministra nadležnog za poslove finansija bliže se uređuje sadržina liste carinskih deklaracija.~~

ELEKTRONSKO EVIDENTIRANJE NABAVKE OD POLJOPRIVREDNIKA

ČLAN 4B

OBAVEZU ELEKTRONSKOG EVIDENTIRANJA NABAVKE POLJOPRIVREDNIH I ŠUMSKIH PROIZVODA I POLJOPRIVREDNIH USLUGA OD POLJOPRIVREDNIKA ODREĐENOG ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POREZ NA DODATU VREDNOST (U DALJEM TEKSTU: ELEKTRONSKO EVIDENTIRANJE NABAVKE OD POLJOPRIVREDNIKA) IMA OBVEZNIK POREZA NA DODATU VREDNOST KOME JE IZVRŠEN PROMET POLJOPRIVREDNIH I ŠUMSKIH PROIZVODA I POLJOPRIVREDNIH USLUGA, U REPUBLICI SRBIJI, OD POLJOPRIVREDNIKA KOJI NIJE EVIDENTIRAN ZA OBAVEZU PLAĆANJA POREZA NA DODATU VREDNOST, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POREZ NA DODATU VREDNOST.

ELEKTRONSKO EVIDENTIRANJE NABAVKE OD POLJOPRIVREDNIKA, UKLJUČUJUĆI I POVEĆANJE, ODNOSNO SMANJENJE, VRŠI SE ZBIRNO ZA PORESKI PERIOD, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POREZ NA DODATU VREDNOST, PO ISTEKU PORESKOG PERIODA, A NAJKASNIJE 12. DANA KALENDARSKOG MESECA KOJI SLEDI PORESKOM PERIODU ZA KOJI SE VRŠI ELEKTRONSKO EVIDENTIRANJE NABAVKE OD POLJOPRIVREDNIKA.

ELEKTRONSKO EVIDENTIRANJE NABAVKE OD POLJOPRIVREDNIKA MOŽE SE KORIGOVATI.

AKTOM MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE FINANSIJA BLIŽE SE UREĐUJE NAČIN, POSTUPAK I KORIGOVANJE ELEKTRONSKOG EVIDENTIRANJA NABAVKE OD POLJOPRIVREDNIKA.

PREKOGRANIČNI PROMET

ČLAN 4V

KORISNIK SISTEMA ELEKTRONSKIH FAKTURA MOŽE U SISTEMU ELEKTRONSKIH FAKTURA IZVRŠITI UVID U PODATKE O UVOZU, ODNOSNO DOPREMANJU DOBARA STAVLJENIH U SLOBODAN PROMET, KAO I IZVOZU, ODNOSNO OTPREMANJU DOBARA U SKLADU SA CARINSKIM PROPISIMA PRISTUPOM LISTI CARINSKIH DEKLARACIJA ZA UVOZ, ODNOSNO DOPREMANJE DOBARA, ODNOSNO LISTI CARINSKIH DEKLARACIJA ZA IZVOZ, ODNOSNO OTPREMANJE DOBARA.

LISTE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SAČINJAVAJU SE NA OSNOVU CARINSKIH DEKLARACIJA I DRUGE DOKUMENTACIJE KOJA SE ODNOSI NA CARINJENJE UVEZENIH, ODNOSNO DOPREMLJENIH DOBARA STAVLJENIH U SLOBODAN PROMET, ODNOSNO CARINSKIH DEKLARACIJA I DRUGE DOKUMENTACIJE KOJA SE ODNOSI NA DOBRA U POSTUPKU IZVOZA, ODNOSNO OTPREME, U SKLADU SA CARINSKIM PROPISIMA.

AKTOM MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE FINANSIJA BLIŽE SE UREĐUJE SADRŽINA LISTE CARINSKIH DEKLARACIJA ZA UVOZ, ODNOSNO DOPREMANJE DOBARA I LISTE CARINSKIH DEKLARACIJA ZA IZVOZ, ODNOSNO OTPREMANJE DOBARA.

Sistem elektronskih faktura

Član 5.

Sistem elektronskih faktura obavezno koriste subjekt javnog sektora i subjekt privatnog sektora, kao i lica na koja se shodno primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na subjekte javnog sektora i subjekte privatnog sektora.

Subjekt javnog sektora i subjekt privatnog sektora, kao i lica na koja se shodno primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na subjekte javnog sektora i subjekte privatnog sektora registruju se za pristup sistemu elektronskih faktura.

Subjekt javnog sektora pristupa i koristi sistem elektronskih faktura za izdavanje, slanje, prijem i čuvanje elektronskih faktura, za elektronsko evidentiranje poreza na dodatu vrednost, kao i za čuvanje dokumenata sačinjenih, odnosno obrađenih u sistemu elektronskih faktura.

Sistem elektronskih faktura koristi i subjekt javnog sektora koji je ugovorna strana u okvirnom sporazumu kojim se utvrđuju uslovi i način dodele ugovora tokom perioda važenja okvirnog sporazuma u smislu zakona kojim se uređuju javne nabavke, za prijem, čuvanje i uvid u postupanje sa elektronskim fakturama izdatim prilikom izvršenja ugovora zaključenog na osnovu okvirnog sporazuma.

Subjekt privatnog sektora pristupa i koristi sistem elektronskih faktura za izdavanje, slanje, prijem i čuvanje elektronskih faktura, neposredno ili preko informacionog posrednika.

Subjekt privatnog sektora pristupa i koristi sistem elektronskih faktura za elektronsko evidentiranje obračuna poreza na dodatu vrednost, neposredno ili preko informacionog posrednika, odnosno za elektronsko evidentiranje prethodnog poreza, kao i za čuvanje dokumenata sačinjenih, odnosno obrađenih u sistemu elektronskih faktura.

Dobrovoljni korisnik sistema elektronskih faktura može da se prijavi za korišćenje sistema elektronskih faktura pristupanjem sistemu elektronskih faktura na način propisan ovim zakonom.

U slučaju iz stava 7. ovog člana, dobrovoljni korisnik sistema elektronskih faktura je u obavezi da koristi sistem elektronskih faktura u tekućoj i narednoj kalendarskoj godini.

U sistemu elektronskih faktura sačinjava se preliminarne poreske prijave u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost, na osnovu podataka kojima raspolaže taj sistem.

Sistem elektronskih faktura može se koristiti za sačinjavanje, slanje, prijem, čuvanje i obradu drugih dokumenata u vezi sa transakcijama.

Korišćenje podataka koji su dostupni u sistemu elektronskih faktura dozvoljeno je u skladu sa zakonom.

Lista korisnika sistema elektronskih faktura je javna lista koja sadrži poreske identifikacione brojeve subjekata javnog sektora, subjekata privatnog sektora i dobrovoljnih korisnika sistema elektronskih faktura koji imaju obavezu da prime i čuvaju elektronsku fakturu u skladu sa ovim zakonom, kao i jedinstvene brojeve korisnika budžetskih sredstava subjekata koji su upisani u Evidenciju korisnika javnih sredstava i koja se vodi kod Centralnog informacionog posrednika upotrebom informaciono-komunikacionih tehnologija.

Korisnik sistema elektronskih faktura može biti izbrisan sa liste korisnika sistema elektronskih faktura iz stava 12. ovog člana ako su ispunjeni uslovi za brisanje sa liste korisnika sistema elektronskih faktura.

Aktom ministra nadležnog za poslove finansija bliže se uređuju način i postupak registrovanja za pristup sistemu elektronskih faktura, način pristupanja i korišćenja sistema elektronskih faktura, drugi dokumenti u vezi sa transakcijama, NAČIN SAČINJAVANJA I POSTUPANJE SA PRELIMINARNOM PORESKOM

PRIJAVOM POREZA NA DODATU VREDNOST, korišćenje podataka dostupnih u sistemu elektronskih faktura, sadržina liste korisnika sistema elektronskih faktura, uslovi za brisanje sa liste korisnika sistema elektronskih faktura, kao i način i postupak brisanja sa liste korisnika sistema elektronskih faktura.

V. KAZNE NE ODREDBE

Član 18.

Novčanom kaznom u iznosu od 200.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice – subjekt privatnog sektora, odnosno javno preduzeće ako:

1) povredi obavezu izdavanja elektronske fakture (član 3);

1a) povredi obavezu iskazivanja podataka o statusu subjekta, odnosno obavezu usklađivanja podataka o statusu subjekta (član 3a);

1b) ne evidentira porez na dodatu vrednost elektronski u skladu sa ovim zakonom (~~čl. 4. i 4a~~ ČL. 4, 4A I 4B);

1v) ne koristi sistem elektronskih faktura u skladu sa ovim zakonom (član 5. stav 1);

2) koristi podatke koji su dostupni u sistemu elektronskih faktura u svrhe koje nisu propisane zakonom (~~član 5. stav 7~~ ČLAN 5. STAV 11).

3) brisana je (vidi član 9. Zakona - 92/2023-236)

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik – subjekt privatnog sektora novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kazniće se odgovorno lice pravnog lica – subjekta privatnog sektora, subjekta javnog sektora, odnosno lica na koje se shodno primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na subjekte javnog sektora i subjekte privatnog sektora, novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Ako lice iz st. 1. i 2. ovog člana koriguje elektronsko evidentiranje poreza na dodatu vrednost iz ~~čl. 4. i 4a~~ ČL. 4, 4A I 4B ovog zakona u kojem je ustanovljena greška, smatraće se da tom greškom nije učinjen prekršaj iz stava 1. tačka 1b) ovog člana, pod uslovom da korekciju izvrši pre pokretanja postupka.

SAMOSTALNE ODREDBE PREDLOGA ZAKONA

ČLAN 6.

PODZAKONSKI AKTI IZ ČL. 2. I 3. OVOG ZAKONA DONEĆE SE U ROKU OD ŠEST MESECI OD DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA.

ČLAN 7.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”, A PRIMENJIVAĆE SE OD 1. JANUARA 2027. GODINE, OSIM ODREDBA O ELEKTRONSKOM EVIDENTIRANJU NABAVKE OD POLJOPRIVREDNIKA I ODREDBA O LISTI CARINSKIH DEKLARACIJA ZA IZVOZ, ODNOSNO OTPREMANJE DOBARA, KOJE ĆE SE PRIMENJIVATI OD 1. JULA 2027. GODINE.

**OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA
PROPISIMA EVROPSKE UNIJE**

**1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa - Vlada
Obrađivač - Ministarstvo finansija**

2. Naziv propisa

PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ELEKTRONSKOM
FAKTURISANJU

DRAFT LAW ON AMENDMENTS OF THE LAW ON ELECTRONIC INVOICING

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa

- Naslov IV - Slobodan protok robe, Poglavlje III – Opšte odredbe, član 37. Sporazuma;
- Naslov VIII – Politike saradnje, član 100. Sporazuma

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma

U skladu sa rokovima iz člana 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

Ispunjava u potpunosti.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

Ne postoji veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Direktiva EU 2014/55 – usklađena u potpunosti u osnovnom tekstu propisa, dok se u predmetnim izmenama i dopunama ne vrši usklađivanje.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

Potpuna usklađenost propisa sa pravnim tekovinama EU planira se u skladu sa rokovima u procesu pristupanja.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U izradi Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom fakturisanju nije bilo potrebe za angažovanjem konsultanata.